

VENDIM
Nr. 616, datë 1.11.2023

**PËR MIRATIMIN E PLANIT TË EMERGJENCËS PËR GAZIN NATYROR NË
REPUBLIKËN E SHQIPËRISË**

Në mbështetje të nenit 100 të Kushtetutës dhe të shkronjës “a”, të pikës 3, të nenit 6, të ligjit nr. 102/2015, “Për sektorin e gazit natyror”, të ndryshuar, me propozimin e zëvendëskryeministrit dhe ministër i Infrastrukturës dhe Energjisë, Këshilli i Ministrave

VENDOSI:

1. Miratimin e Planit të Emergjencës për Gazin Natyror në Republikën e Shqipërisë, sipas tekstit që i bashkëlidhet këtij vendimi dhe është pjesë përbërëse e tij.
 2. Vendimi nr. 417, datë 10.5.2017, i Këshillit të Ministrave, “Për miratimin e planit të emergjencës për gazin natyror në përputhje me standardet minimale të sigurisë së furnizimit, si dhe rregullat për të garantuar furnizim të sigurt dhe të efektshëm me gaz natyror”, shfuqizohet.
 3. Ngarkohen Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë, Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, Ministria e Mbrojtjes, Ministria e Financave dhe Ekonomisë, Enti Rregullator i Energjisë dhe Inspektorati Shtetëror Teknik Industrial për zbatimin e këtij vendimi.
- Ky vendim hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare.

KRYEMINISTËR
Edi Rama

**PLANI I EMERGJENCËS PËR GAZIN NATYROR NË REPUBLIKËN E
SHQIPËRISË**

I. DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

1.1 Ky vendim parashikon një plan emergjence dhe përshkruan masat e sigurisë së furnizimit me gaz, si një përgjegjësi e përbashkët e ndërmarrjeve të gazit, si dhe bashkëpunimin rajonal, veçanërisht nëpërmjet autoriteteve të tyre kompetente dhe sekretariatit të komunitetit të energjisë, kur është e nevojshme, edhe Komisionit Evropian, brenda fushave të tyre respektive të veprimtarive dhe kompetencave. Kjo përgjegjësi e përbashkët kërkon një shkëmbim të bashkërenduar informacioni dhe bashkëpunimi midis aktorëve të tregut dhe organeve shtetërore.

1.2 Plani i emergjencës së gazit natyror është detyrues për të gjithë pjesëmarrësit në tregun e gazit natyror dhe zbatohet me përpikëri nga të gjitha organet publike gjatë vendimmarrjes së tyre legjislative, administrative apo rregullatore në kuadrin e kompetencave të tyre, për të forcuar tregun e brendshëm të gazit dhe për të marrë masa paraprake për rastin e një krize furnizimi.

1.3 Të gjitha termat e përdorur në këtë plan emergjence, që nuk përcaktohen shprehimisht në këtë plan, përdoren në përputhje me kuptimin e përcaktuar në ligjin nr. 102/2015, “Për sektorin e gazit natyror”.

1.4 Plani i emergjencës do të ketë fuqi vepruese në Republikën e Shqipërisë në momentin e ngritjes së infrastrukturës së gazit natyror.

1.5 Në këtë plan të emergjencës, termat e mëposhtëm kanë këto kuptime:

i. Operator i Sistemit të Transmetimit (OST)”, personi juridik, që kryen veprimtarinë e transmetimit dhe është përgjegjës për operimin, sigurimin e mirëmbajtjes dhe, nëse është e nevojshme, zhvillimin e sistemit të transmetimit në një zonë të caktuar dhe, ku është e zbatueshme, ndërlidhjen e tij me sistemet e tjera, si dhe për garantimin e mundësive afatgjata të sistemit për të përmbushur kërkesat e arsyeshme për transportin e gazit;

ii. “Operator i Sistemit të Shpërndarjes (OSSH)”, personi juridik, i cili kryen funksionin e shpërndarjes dhe është përgjegjës për operimin, mirëmbajtjen dhe, nëse është e nevojshme, zhvillimin e sistemit të shpërndarjes në një zonë të caktuar dhe, ku është e zbatueshme, ndërlikohen me sisteme të tjera, si edhe për garantimin e mundësive afatgjata të sistemit për të përmbushur kërkesat e arsyeshme për shpërndarjen e gazit;

iii. “Operator i Sistemit të Depozitimit (OSD)”, subjekti, i cili kryen veprimtarinë e depozitimit dhe është përgjegjës për operimin e hapësirave të depozitimit;

iv. “Përgjegjës i zonës së tregut (PZT)”, personi fizik ose juridik, i propozuar nga OST-ja dhe ofron shërbime në një zonë tregtare të nevojshme për të siguruar një trajtim efikas të qasjes në sistemin e gazit në treg. Prokuron ekuilibrin e energjisë për të kompensuar dallimet fizike midis *input* dhe *output*. Ka informacion rreth gjendjes së furnizimit në zonën e tregut;

v. “Përgjegjësi i grupit balancues (PGB)”, person fizik ose juridik, që i përgjigjet palës përgjegjëse për zonën e tregut dhe i ngarkuar për trajtimin e grupit balancues. Emëron OST-në dhe PZT-në në emër të KT-së së saj, përgjegjës për menaxhimin e grupeve balancuese, të detyruar të sigurojnë disponueshmërinë e sasive dhe ekuilibrin e grupeve balancuese brenda zonës së tregut;

vi. “Rregullore e sigurisë së furnizimit”: përfshin sigurinë e furnizimit të gazit natyror dhe sigurisë teknike.

II. PËRMBAJTJA E PLANIT TË EMERGJENCËS

2.1 Plani i Emergjencës duhet të përmbajë dhe të plotësojë kriteret e mëposhtme:

a) Plani i Emergjencës të ndërtohet në tri nivele kryesore krizash:

i. niveli i paralajmërimit të hershëm (paralajmërimi i hershëm);

ii. niveli i alarmit (alarm);

iii. niveli i emergjencës (emergjenca);

b) Të përcaktojë rolin dhe përgjegjësitë e ndërmarrjeve të gazit natyror dhe të klientëve të gazit industrial, duke përfshirë prodhuesit dhe transmetuesit përkatës të energjisë elektrike, duke marrë parasysh përmasat e ndryshme në të cilat ato janë prekur në rast ndërprerjeje të furnizimit me gaz si dhe përcaktojnë ndërveprimin e tyre me autoritetet kompetente ose autoritetet kombëtare rregullatore kur është e përshtatshme, në secilin nga nivelet e krizës të sipërpërmendura;

c) Të përcaktojë rolin dhe përgjegjësitë e autoriteteve kompetente dhe të autoriteteve të tjera, të cilave u janë deleguar detyrat në secilin nga nivelet e përcaktuara të krizës;

ç) Të sigurojë që ndërmarrjeve të gazit natyror dhe klientëve të gazit industrial t’u jepet mundësia e mjaftueshme për t’u përgjigjur në çdo nivel krize;

d) Të identifikojë, nëse është e përshtatshme, masat dhe veprimet që duhen ndërmarrë për të zvogëluar ndikimin e mundshëm të një ndërprerjeje të furnizimit me gaz në zonë, si dhe furnizimin me energji elektrike të prodhuar nga gaz, duke përfshirë nëpërmjet një pamjeje të integruar të funksionimit të sistemeve të energjisë përmes energjisë elektrike dhe të gazit nëse është e nevojshme;

dh) Të vendosë procedura dhe masa të hollësishme që duhen ndjekur për çdo nivel krize, duke përfshirë skemat përkatëse për rrjedhjet e informacionit;

e) Të caktojë një person përgjegjës për krizën ose ekip dhe të përcaktojë rolin e tij;

ë) Të identifikojë kontributin e masave të bazuara në treg për përballimin e situatës në nivel alarmi dhe zbutjen e situatës në nivel emergjence;

f) Të identifikojë kontributin e masave jo të bazuara në treg, të planifikuara ose që do të zbatohen për nivelin e emergjencës dhe të vlerësojë shkallën në të cilën përdorimi i masave të tilla jo të bazuara në treg është i nevojshëm për të përballuar një krizë. Efektet e masave jo të bazuara në treg duhet të vlerësohen, si dhe duhet të përcaktohen procedurat për zbatimin e tyre. Masat jo të bazuara në treg duhet të përdoren vetëm kur mekanizmat e bazuar në treg nuk mund të sigurojnë më furnizime, në veçanti për klientët e mbrojtur;

g) Të përshkruajë mekanizmat e përdorur për të bashkëpunuar me shtetet e tjera rajonale për çdo nivel krize;

gj) Të detajojë detyrimet raportuese të vëna ndaj ndërmarrjeve të gazit natyror në nivele alarmi dhe emergjence;

h) Të përshkruajë rregullimet teknike ose ligjore për të parandaluar konsumin e tepërt të gazit të klientëve që janë të lidhur me një rrjet shpërndarjeje ose transmetimi gazi, por jo klientë të mbrojtur;

i) Të përshkruajë rregullat teknike, ligjore dhe financiare në zbatim të detyrimeve të solidaritetit të përcaktuara në ligjin e gazit;

j) Të përlllogarisë vëllimet e gazit që mund të konsumohen nga klientët e mbrojtur solidarë që mbulojnë të paktën rastet e përshkruara në ligjin e gazit;

k) Të krijojë një listë të veprimeve të paracaktuara për të vënë gazin në dispozicion në rast emergjence, duke përfshirë marrëveshjet tregtare midis palëve të përfshira në veprime të tilla dhe mekanizmat e kompensimit për ndërmarrjen e gazit natyror, duke marrë parasysh konfidencialitetin e të dhënave të ndjeshme. Veprime të tilla mund të përfshijnë marrëveshje ndërkufitare midis shteteve anëtare ose ndërmarrjeve të gazit natyror;

l) Të ndërveprojë/të komunikojë/të informojnë njësitë e vetëqeverisjes vendore në juridiksionin lokal të ndërhyrjes ose Këshillin e Qarkut kur ndërhyrjet janë rajonale. Këshilli i Qarkut merr masa dhe ndërvepron me NJQV-të brenda juridiksionit administrativ.

2.1 Plani i emergjencës do të përditësohet çdo katër vjet ose më shpesh në rastet kur siguria e furnizimit me gaz vendoset në rrezik ose me kërkesë të sekretariatit të komunitetit të energjisë. Plani i emergjencës duhet t'u vihet në dispozicion për dijeni dhe koordinim njësisë të vetëqeverisjes vendore/mbrojtës civile në bashki/MC rajonale dhe qendrore.

III. RREGULLAT STATUTORE QË QEVERISIN MENAXHIMIN E KRIZAVE DHE EMERGJENCAVE NË SEKTORIN E GAZIT NË SHQIPËRI

3.1 Përveç rregullores së sigurisë së furnizimit nr. 2017/1938/KE ("Rregullorja SeF"), ligjet e mëposhtme kombëtare në veçanti formojnë bazën ligjore të zbatimit të krizës dhe planifikimit emergjent në Shqipëri.

- Ligji për sektorin e gazit natyror dhe aktet nënligjore të tij;
- Aktet ligjore për të siguruar furnizimin me energji;
- Udhëzim për të siguruar furnizimin me gaz në një krizë furnizimi, i miratuar nga ministria përgjegjëse për energjinë.

3.1.1 Masat e bazuara në treg janë masa të cilat mund të merren nga ndërmarrjet e gazit aktive në treg pa ndërhyrjen e shtetit. Këto mund të jenë si masa lidhur me tregun, ashtu edhe me sistemin. Masat e lidhura me tregun janë masa të cilat përfshijnë tregun, p.sh., blerjen e energjisë balancuese ose shkurtimin e furnizimeve me gaz. Masat që marrin operatorët e sistemit në përputhje me aktet ligjore në fuqi do të konsiderohen si të bazuara në treg në kuptimin e rregullores së sigurisë së furnizimit dhe planit të emergjencës.

3.1.2 Masat jo të bazuara në treg lejojnë që shteti të ndërhyjë, duke përfshirë masat në përputhje me rregulloren e sigurisë së furnizimit, për të siguruar furnizimin me energji.

3.2 Përgjegjësitë e ndërmarrjeve të gazit

3.2.1 Ndërmarrjet e gazit janë ngarkuar me sigurimin e një furnizimi me gaz për publikun e gjerë, i cili është i sigurt, me kosto të ulët, miqësor ndaj konsumatorit, i efektshëm dhe i përputhshëm me mjedisin që të jetë e mundur.

3.2.2 Mbështetur në rregulloren SeF, primare në sigurimin e furnizimit me gaz do të jenë klientët e mbrojtur. Për këtë, ndërmarrjet e gazit duhet të furnizojnë në veçanti klientët e mbrojtur, në rastin e një ndërprerjeje të pjesshme të furnizimit me gaz ose në rastin e kërkesës jashtëzakonisht të lartë për gaz, për sa kohë që është e arsyeshme në terma ekonomikë për t'u furnizuar me gaz.

3.2.3 Furnizim i klientëve të mbrojtur është i mundur vetëm nëse rrjeti i gazit është i sigurt dhe

i besueshëm. Mbështetur në ligjin nr. 102/2015, “Për sektorin e gazit natyror”, të ndryshuar, operatorët e sistemit të transmetimit dhe shpërndarjes luajnë një rol kyç në sigurimin e furnizimit me gaz. Në zbatim të akteve ligjore në fuqi për gazin natyror, ato duhet të marrin parasysh nevojën për të siguruar furnizimin e klientëve të mbrojtur, ku siguria ose besueshmëria e sistemit të furnizimit me gaz është e rrezikuar ose e ndërprerë në rrjetin përkatës.

3.2.4 Në rastin e rrezikut të bllokimit të furnizimit me gaz, funksionimi i sistemit dhe planifikimi i kapaciteteve duke përfshirë kapacitetet tranzite duhet të ndërmerren në një mënyrë që ruan sigurinë e furnizimit për klientët e mbrojtur dhe klientët e lidhur me solidaritet në shtetet e tjera rajonale. Ndërmarrjet e gazit i kryejnë këto detyra me përgjegjësinë e tyre.

3.2.5 Operatorët e sistemit të gazit, ekipi i krizës së gazit dhe shpërndarësit të ngarkesës duhet të koordinojnë midis tyre në mënyrë që të përballen me krizat e furnizimit.

3.3 Bashkëpunimi mes operatorëve të sistemit

3.3.1 OST-ja duhet të shmangë rreziqet ose ndërprerjet me anë të masave të lidhura me sistemin dhe tregun. Një detyrim korrespondues ekziston për OSSH-në në përputhje me aktet ligjore në fuqi.

3.3.2 Nëse OST-ja nuk është në gjendje të shmangë rrezikun ose ndërprerjen në sistemin e saj në kuadrin e përgjegjësisë së vet për sistemin, ai në të drejtën është i detyruar të adaptojë të gjithë sasinë e nevojshme të gazit, transportin e gazit dhe rrjedhjen e gazit në sistemin e tij ndaj nevojave të një funksionimi të sigurt dhe të besueshëm të sistemeve ose të kërkojë këtë përshtatje në kuadrin e bashkëpunimit në përputhje me aktet ligjore në fuqi (d.m.th. me OST-të e tjera). Për aq sa është e mundur, operatorët përkatës të sistemeve të tjera të transmetimit dhe shpërndarjes dhe tregtarëve të gazit do të informohen paraprakisht. Brenda kuptimit të rregullores së sigurisë së furnizimit, kjo është për të parandaluar konsumin e tepërt të gazit të klientëve që janë të lidhur me një rrjet të shpërndarjes ose transmetimit të gazit, por nuk janë klientë të mbrojtur.

3.3.3 Në mënyrë që të sigurohet furnizimi me gaz, mbështetur në aktet ligjore, OST/OSSH duhet të jenë të detyruara për t'i dhënë informacionin e nevojshëm secilit operator tjetër të sistemeve të furnizimit me gaz, të cilët janë të lidhur me sistemin e tij. Detyrimi zbatohet gjithashtu për operatorët e sistemit të depozitimit. Kur është e nevojshme, operatorët e sistemeve të gazit dhe energjisë elektrike bashkëpunojnë gjithashtu në masat për sigurimin e furnizimit me energji elektrike dhe gaz në zbatim të rregullores SeF. OST-të hartojnë një koncept komunikimi për këtë.

3.4 Udhëzim për të siguruar furnizimin me gaz në një krizë furnizimi

3.4.1 Në bazë të aktit për sigurimin e furnizimit me energji, pra vetëm në rast emergjence, udhëzimi për sigurimin e furnizimit me gaz në një krizë furnizimi rregullon transferimin e përgjegjësisë për shpërndarjen e ngarkesës tek organet shtetërore kompetente. Ministria përgjegjëse për energjinë dhe ERE, në mënyrë që të mbulojnë “kërkesën jetike” për gaz, nxjerrin udhëzime si shpërndarës të ngarkesës.

3.4.2 Shpërndarësit e ngarkesës nxjerrin udhëzime për të detyruar ndërmarrjet e gazit dhe kompanitë të cilat gjeneronin, blinin ose furnizonin me gaz, si dhe konsumatorët të ndryshonin kontratat ekzistuese brenda një afati të caktuar ose të pengonin kontratat e reja. E njëjta gjë vlen edhe për *mutatis mutandis* ndaj dispozitave të tjera të kontratave. Shpërndarësit e ngarkesës mund të lëshojnë udhëzime vetëm në atë masë që këto janë absolutisht të nevojshme me qëllim që të heqin ose të lehtësojnë një rrezik ose ndërprerje të furnizimit jetësor të gazit. Në çdo rast të sipërpërmendur, njoftohen mbi këto rreziqe njësitë e pushtetit vendor (bashki apo këshilla qarqesh), sipas juridiksionit të ndërhyrjes territoriale.

3.4.3 Ekzekutimi i masave të bazuara në aktin për sigurimin e furnizimit me energji dhe udhëzimin për sigurimin e furnizimit me gaz në një krizë furnizimi, brenda kuptimit të rregullores SeF, do të thotë se është i mundur parandalimi i konsumit të tepërt të gazit të klientëve që janë të lidhur me një rrjet të shpërndarjes ose transmetimit të gazit.

IV. MENAXHIMI I KRIZAVE DHE EMERGJENCAVE BAZUAR NË

RREGULLOREN SeF

4.1 Statusi i veçantë i “Klientëve të mbrojtur”

Sigurimi i furnizimit për klientët familjarë dhe klientët, që ofrojnë shërbime sociale thelbësore, është me përparësi të lartë, pasi këta klientë janë veçanërisht të prekshëm ndaj pasojave të një kufizimi të furnizimit dhe mund të kenë nevojë të mbrohen kundër efekteve negative të ndërprerjes së furnizimit me gaz. Bazuar në ligjin për sektorin e gazit natyror, ndërmarrjet e gazit kanë një përgjegjësi të veçantë për furnizimin me gaz të klientëve të mbrojtur.

4.2 Ekipi i krizave

Një ekip krizash do të këshillojë dhe do të mbështesë ministrinë përgjegjëse për energjinë dhe njësitë e qeverisjes vendore të prekura nga kriza, përpara dhe gjatë një krize.

i. Përbërja: përgjegjësi i krizës së përmendur më sipër, përkatësisht të OST-së, PZT-it dhe të ERE-s janë të detyruar të punojnë së bashku në ekipin e krizës si anëtarë të përhershëm. Ministria përgjegjëse për energjinë është e përfaqësuar në ekip në varësi të shkallës në të cilën vendi ynë është i prekur. Nëse vendi është i prekur rëndë, mund të ketë kuptim të krijohen ekipe lokale krizash nën administrimin e kryetarit të bashkisë. Kur është e garantuar, kryetari do të kërkojë mbështetjen e pjesëmarrësve të tjerë të tregut. Rregullat e tregut të brendshëm, çështjet jo të besueshme dhe aspektet e mbrojtjes së të dhënave do të merren në konsideratë në formimin dhe organizimin e ekipit të krizës.

ii. Kryetari: pozicioni i kryetarit është i mbuluar nga ministria përgjegjëse për energjinë, ndërsa ERE vepron si zëvendës i këtij pozicioni. Kryetari mbledh një takim të ekipit të krizës në një mënyrë jozyrtare. Takimi i ekipit të krizës mund të kryhet gjithashtu përmes videokonferencave, telekonferencave apo webkonferencave.

iii. Minutat: ministria përgjegjëse për energjinë ose ERE mbajnë minutat e takimit për çdo takim të ekipit të krizës. Minutat do të detajojnë se si ekipi i krizës vlerëson gjendjen dhe veprimin e rekomanduar dhe duhet të trajtohen si konfidenciale.

4.3 Tri nivelet e krizave

Në rast krize furnizimi, tri nivelet e krizës janë përcaktuar në ligjin për gazin natyror, si më poshtë vijon:

a) Niveli i paralajmërimit të hershëm (paralajmërimi i hershëm):

“kur ka informacion konkret, serioz dhe të besueshëm se mund të ndodhë një ngjarje që ka të ngjarë të rezultojë në përkeqësim të konsiderueshëm të situatës së furnizimit me gaz dhe ka të ngjarë të çojë në alarm ose të shkaktojë nivelin e emergjencës. Niveli i paralajmërimit të hershëm mund të aktivizohet nga një mekanizëm i paralajmërimit të hershëm”;

b) Niveli i alarmit (alarm):

“nëse ndodh një ndërprerje e furnizimit me gaz ose një kërkesë jashtëzakonisht e lartë për gaz, që përkeqëson seriozisht situatën e furnizimit me gaz, por tregu është ende në gjendje të menaxhojë atë ndërprerje ose kërkesë pa pasur nevojë të përdorë masa jo të bazuara në treg”;

c) Niveli i emergjencës (emergjence):

“Kur ka kërkesa jashtëzakonisht të larta për gaz, ndërprerje të konsiderueshme të furnizimit me gaz ose përkeqësim tjetër të rëndësishëm të situatës së furnizimit me gaz dhe të gjitha masat përkatëse të bazuara në treg janë zbatuar, por furnizimi me gaz nuk është i mjaftueshëm për të plotësuar kërkesën e mbetur, kështu që duhet të futen masat shtesë jo të bazuara në treg me qëllim, në veçanti, për të mbrojtur furnizimet e gazit për klientët e mbrojtur në përputhje me standardet e furnizimit me gaz”.

Shfaqja e niveleve të krizës varet nga ashpërsia e ndërprerjes, pasojat e paparashikuara ekonomike e teknike dhe urgjenca e veprimit ndreqës në nivelin kombëtar. Nivelet nuk kanë nevojë të deklarohen me radhë. Niveli i alarmit ose i urgjencës mund të shpallet menjëherë në varësi të ashpërsisë së ndërprerjes, urgjencës dhe llojeve të masave të nevojshme për korrigjimin e situatës ose heqjen e rrezikut.

Ministria përgjegjëse për energjinë është autoriteti përgjegjës për njoftimin e fillimit dhe përfundimit të nivelit të parakohshëm paralajmërimit ose alarmin, bazuar në informacionin e siguruar nga OST-ja, OSSH-ja dhe/ose ERE. Niveli i emergjencës është themeluar sipas akteve ligjore për të siguruar furnizimin me energji nga një vendim i Këshillit të Ministrave dhe bëhet publik në Qendrën e Botimeve Zyrtare. Nivelet e krizës njoftohen në një deklaratë shtypi dhe sekretariati i komunitetit të energjisë njoftohet menjëherë për gjendjen.

Duke plotësuar specifikimet e përgjithshme në rregulloren e sigurisë së furnizimit, treguesit caktohen në nivelet individuale për të ndihmuar vlerësimin e një kufizimi specifik të furnizimit. Prania e një apo më shumë treguesve nuk do të thotë domosdoshmërisht se ka ndodhur një krizë furnizimi apo se është arritur një nga nivelet e përmendura të krizës.

Përkundrazi, ministria përgjegjëse për energjinë e bazon vendimin e saj në të gjithë informacionin në dispozicion për gjendjen afatshkurtër dhe afatgjatë të furnizimit dhe prirjet e veçanta në ofertë dhe kërkesë me konsideratë të dhëna ndaj faktorëve shtesë, të tillë, si kushtet e motit gjatë periudhës së dimrit. ERE vë në dispozicion çdo informacion që ka për situatën e furnizimit. Nëse ka prova specifike që sugjerojnë nevojën e mundshme për vendosjen e mbrojtjes civile dhe shërbimin e emergjencave, si pasojë e një krize në shkallë të gjerë të furnizimit me gaz, ministria përgjegjëse për energjinë, si autoriteti kompetent, njofton ministrinë përgjegjëse për emergjencat civile dhe ky njoftim bëhet në varësi të situatës specifike.

Niveli i emergjencës ndryshon ndjeshëm nga nivelet e paralajmërimit të hershëm dhe alarmit për sa i përket instrumenteve të disponueshme:

Në të dyja nivelet e para, aktorët përgjegjës të tregut veprojnë me përgjegjësinë e tyre për të kapërcyer pengesat e furnizimit me grupin e tyre të veçantë të mjeteve, veçanërisht, siç përcaktohet në aktet ligjore në fuqi. Në një nivel emergjence mund të ketë nevojë për t'u përdorur gjithashtu edhe instrumente plotësuese me ndërhyrjen e shtetit, të cilat garantojnë furnizimin me gaz për të mbuluar nevojat jetike, me vëmendje të veçantë për klientët e mbrojtur.

4.4 Niveli i paralajmërimit të hershëm: kushtet, treguesit dhe implikimet

Ministria përgjegjëse për energjinë shqyrton në mënyrë specifike kushtet për deklarimin e nivelit të paralajmërimit të hershëm në bazë të treguesve të mëposhtëm (që ndodhin individualisht ose bashkërisht):

- Mungesë/zvogëlim të rrjedhjes së gazit në pikat kyçe të hyrjes fizike;
- Niveli i ulët i depozitimit për një kohë të gjatë;
- Mbyllja e burimeve të rëndësishme të furnizimit;
- Dështimi teknik i infrastrukturës kryesore (p.sh. tubacionet dhe/ose stacionet e kompresorit) me mundësinë e furnizimit alternativ;
- Kushtet ekstreme të motit të shoqëruara me kërkesa të larta;
- Rreziku i mungesës afatgjatë;
- Deklarata e niveleve të krizës në vendet fqinje.

Deklaratë: Ministria përgjegjëse për energjinë njofton nivelin e paralajmërimit të hershëm në një deklaratë për shtyp. Njësitë e pushtetit vendor, të përfshira në nivelin e paralajmërimit të hershëm, njoftojnë komunitetin e tyre për paralajmërimin.

Kjo ka implikimet e mëposhtme:

- Rregullat evropiane të tregut të brendshëm vazhdojnë të zbatohen plotësisht;
- Ndërmarrjet e gazit vazhdojnë të garantojnë furnizimin me gaz natyror
- Për këtë qëllim ndërmarrjet e gazit mund të përfitojnë nga masat e bazuara në treg në përputhje me kapitullin 5, të këtij plani emergjence.
- Operatori i sistemit të transmetimit dhe i sistemit të shpërndarjes, brenda përgjegjësisë së tyre respektive të sistemit, zbatojnë masat, sipas akteve ligjore në fuqi. OST-ja:
 - do të paraqesë raportet e gjendjes në kohë me shkrim në ministrinë përgjegjëse për energjinë të paktën një herë në ditë;

– dhe operatorët e sistemit të transmetimit të energjisë elektrike do të shkëmbejnë informacion të rëndësishëm dhe do të koordinojnë masat e tyre sa më shumë që të jetë e mundur me synimin për të ruajtur stabilitetin e rrjeteve të tyre individuale për sa më gjatë që të jetë e mundur.

- Detyrimin e ndërmarrjeve të gazit për të mbështetur plotësisht ministrinë përgjegjëse për energjinë në vlerësimin e situatës dhe për të marrë pjesë aktive në ekipin e krizës.

- Ministria për energjinë informon menjëherë sekretariatit të energjisë, dhe në veçanti, jep detaje për veprimin që synon të ndërmarrë kjo ministri dhe deklaron fundin e nivelit të alarmit në një deklaratë për shtyp kur kushtet nuk zbatohen më dhe njofton menjëherë sekretariatit të energjisë.

4.5 Niveli i alarmit: kushtet, treguesit dhe implikimet

- Mungesë/zvogëlim të rrjedhjes së gazit në pikat kyçe të hyrjes fizike;

- Niveli i ulët i depozitimit për një kohë të gjatë;

- Mbyllja e burimeve të rëndësishme të furnizimit;

- Dështimi teknik i infrastrukturës kryesore (p.sh. tubacionet dhe/ose stacionet e kompresorit) me mundësinë e furnizimit alternativ;

- Kushtet ekstreme të motit të shoqëruara me kërkesa të larta;

- Rreziku i mungesës afatgjatë;

- Deklarata e niveleve të krizës në vendet fqinje.

Deklaratë: Ministria përgjegjëse për energjinë njofton nivelin e alarmit në një deklaratë për shtyp.

Kjo ka implikimet e mëposhtme:

- Rregullat evropiane të tregut të brendshëm vazhdojnë të zbatohen plotësisht;

- Ndërmarrjet e gazit vazhdojnë të garantojnë furnizimin me gaz natyror.

– Për këtë qëllim ndërmarrjet e gazit mund të përfitojnë nga masat e bazuara në treg në përputhje me kapitullin 5, të këtij plani emergjence;

– Brenda përgjegjëseve të tyre respektive të sistemit, operatorët e sistemit të transmetimit dhe të sistemit të shpërndarjes zbatojnë masat, sipas akteve ligjore në fuqi

- OST-ja:

– do të paraqesë raportet e gjendjes në kohë me shkrim në ministrinë përgjegjëse për energjinë, të paktën një herë në ditë;

– dhe operatorët e sistemit të transmetimit të energjisë elektrike do të shkëmbejnë informacion të rëndësishëm dhe do të koordinojnë masat e tyre sa më shumë që të jetë e mundur, me synimin për të ruajtur stabilitetin e rrjeteve të tyre individuale për sa më gjatë që të jetë e mundur.

- Detyrimin e ndërmarrjeve të gazit për të mbështetur plotësisht ministrinë përgjegjëse për energjinë dhe vlerësimin e situatës për të marrë pjesë aktive në ekipin e krizës;

- Ministria përgjegjëse për energjinë informon menjëherë Sekretariatit të Komunitetit të Energjisë dhe jep detaje për veprimin që synon të ndërmarrë dhe deklaron fundin e nivelit të alarmit në një deklaratë për shtyp kur kushtet nuk zbatohen më dhe njofton menjëherë Sekretariatit të Komunitetit të Energjisë.

4.6 Niveli i emergjencës: kushtet, treguesit dhe implikimet

Në bazë të treguesve të mëposhtëm, ministria përgjegjëse për energjinë shqyrton në mënyrë specifike kushtet për deklarimin e nivelit të emergjencës, brenda kuptimit të rregullores të sigurisë së furnizimit:

- Ndërprerje shtesë në shkallë të gjerë të furnizimit mund të priten gjatë një afati të gjatë dhe nuk ka alternativë të përshtatshme;

- Masat e përcaktuara në legjislacion për një ecuri të qëndrueshme të gazit natyror nuk janë më të mjaftueshme për stabilitetin e sistemit;

- Energjia balancuese nuk është e mjaftueshme në dispozicion në të gjithë tregun dhe nuk mund të prokurohet në një njoftim të shkurtër ose tregtia në balancimin e energjisë është pezulluar;

- Pas konsultimit me OST-në dhe faktorë të tjerë të tregut deklarojnë se të gjitha masat e mbështetura në treg janë shteruar për zonën e tyre të tregut;
- Përkeqësimi i gjendjes së furnizimit në një shkallë që furnizimi me gaz për klientët e mbrojtur dhe gazi për të mbuluar nevojat jetike janë në rrezik;
- Problem teknik: dështimi i tubacioneve të mëdha dhe/ose stacioneve kompresorë pa një opsion të shpejtë alternativ furnizimi.

Deklarata: Niveli i emergjencës është themeluar dhe deklaruar nga një urdhër i lëshuar nga Këshilli i Ministrave dhe është shpallur në QBZ. Ministria përgjegjëse për energjinë komunikon deklaratën e një niveli emergjent në një deklaratë për shtyp.

Kjo ka implikimet e mëposhtme:

- Përveç masave të bazuara në treg të përcaktuara në kapitullin 5, të këtij plani emergjence, masat sovraane në përputhje me rregulloren e sigurisë së furnizimit që janë në dispozicion, pra instrumentet siç përcaktohen në aktin për të siguruar furnizimin me energji dhe udhëzimin për të siguruar furnizimin me gaz në një krizë furnizimi.

- ERE, si shpërndarës i ngarkesës, ndërmerr masa sovraane në përputhje me udhëzimin për të siguruar furnizimin me gaz në një krizë furnizimi. Objektivi: qëllimi është të sigurohet stabiliteti i rrjetit, duke i kushtuar vëmendje të veçantë klientëve të mbrojtur, nevojave jetike dhe minimizimit të dëmeve.

- Detyrimi i ndërmarrjeve të gazit për të mbështetur plotësisht ministrinë përgjegjëse për energjinë në vlerësimin e situatës dhe për të marrë pjesë aktivisht në ekipin e krizës:

– Pas konsultimit me PZT-në, operatori i sistemit të transmetimit dërgon raporte të gjendjes në kohë me shkrim në ministrinë përgjegjëse për energjinë, të paktën një herë në ditë;

– Ndërmarrjet e gazit të interesuara bëjnë parashikimet dhe të dhënat e fluksit të ngarkesës në dispozicion çdo ditë, në bazë të nenit të rregullores së sigurisë së furnizimit.

- Në zbatimin e planit të emergjencës është thelbësore të sigurohet respektimi i kërkesave, sipas rregullores së sigurisë së furnizimit. Kjo do të thotë se:

1. nuk futen masa të cilat kufizojnë në mënyrë të papërshtatshme rrjedhjen e gazit brenda tregut të brendshëm;

2. nuk futen masa që ka të ngjarë të rrezikojnë seriozisht gjendjen e furnizimit me gaz në një shtet tjetër anëtar;

3. qasja ndërkufitare në infrastrukturë (...) mirëmbahet për aq sa është e mundur teknikisht dhe në mënyrë të sigurt.

- Ministria përgjegjëse për energjinë:

– njofton pa vonesë sekretariatit të komunitetit të energjisë, në veçanti rreth veprimit që ka ndërmend të ndërmarrë; garanton shkëmbimin e informacionit në përputhje me rregulloren e sigurisë së furnizimit; dhe informon pa vonesë sekretariatit të komunitetit të energjisë rreth heqjes së nivelit të emergjencës.

4.7 Solidariteti dhe bashkëpunimi ndërmjet shteteve rajonale

Në përputhje me rregulloren e sigurisë së furnizimit, krijohen kushtet për të bashkëpunuar me vendet fqinje dhe ato anëtare të Bashkimit Evropian me qëllim mbështetjen, duke siguruar masa solidariteti sipas kërkesës së tyre.

Autoritetet vendore marrin masat e nevojshme për të siguruar që në territorin e tyre furnizimi me gaz për klientët, përveç solidaritetit të klientëve të mbrojtur, të kufizohet ose të pezullohet në masën e nevojshme dhe për aq kohë sa furnizimi me gaz për klientët e mbrojtur solidarë në palën që kërkon nuk është i mbrojtur.

4.8 Sfondi ligjor dhe përcaktimi i termave

Ligji për sektorin e gazit natyror përcakton se “Klient i mbrojtur në kuadrin e solidaritetit” është klienti familjar, i cili është i lidhur me një rrjet shpërndarjeje të gazit dhe gjithashtu, përfshin një ose të dyja rastet e mëposhtme:

a) instalimi i ngrohjes qendrore nëse është një “klient i mbrojtur” në vend dhe vetëm në atë masë që u shërben klientëve familjarë ose shërbimeve themelore sociale, përveç arsimit dhe shërbimeve të administratës publike;

b) një shërbim thelbësor shoqëror nëse është një “klient i mbrojtur” në vend, përveç arsimit dhe shërbimeve të administratës publike.

Rregullorja e sigurisë së furnizimit përcakton “klientët e mbrojtur solidarë” për furnizimin e të cilëve ekzistojnë detyrime solidariteti në përputhje me rregulloren SeF. Këta janë klientë familjarë dhe disa shërbime sociale thelbësore, për sa kohë që këto janë “klientë të mbrojtur” në shtetin anëtar përkatës.

Një masë solidariteti duhet të konsiderohet si një masë e fundit dhe sipas akteve ligjore në fuqi zbatohet vetëm nëse shteti anëtar që e kërkon:

a) nuk ishte në gjendje të mbulonte deficitin në furnizimin me gaz të klientëve të tij të mbrojtur pavarësisht zbatimit të masës;

b) ka ezauruar të gjitha masat e bazuara në treg dhe të gjitha masat e dhëna në planin e tij të emergjencës;

c) njoftoi me një kërkesë eksplicite drejtuar komisionit ose sekretariatit të komunitetit të energjisë dhe autoriteteve kompetente të të gjitha shteteve anëtare me të cilat është lidhur ose drejtpërdrejt ose në zbatim të paragrafit 2 nëpërmjet një vendi të tretë, shoqëruar me një përshkrim të masave të zbatuara, të referuara në shkronjën “b”, të këtij paragrafi;

ç) ka ndërmarrë për të paguar kompensim të drejtë dhe të shpejtë për shtetin anëtar duke siguruar solidaritetin në përputhje me paragrafin 8.

V. MASAT E BAZUARA NË TREGUN DHE KONTRIBUTI I TYRE NED PËRBALLIMIN E NJË KRIZE

5.1 Masat e tregtarëve dhe furnizuesve të gazit

Tregtarët dhe furnizuesit e gazit (veçanërisht prodhuesit dhe importuesit) japin kontributin e tyre në sigurinë e furnizimit duke përdorur të gjithë fleksibilitetin në dispozicion nga ana e prokurimit për të siguruar furnizimin e klientëve në rast bllokimi. Në rast të ndërprerjeve të furnizimit, tregtarët dhe furnizuesit e prekur të gazit duhet të marrin masa të menjëhershme për të mundur sasi zëvendësuese. Në veçanti, kjo përfshin përdorimin e fleksibiliteteve në sektorin e importit dhe vendosjen e sasive të depozituara së gazit të rezervuara prej tyre në interes të sistemit. Në të njëjtën mënyrë, përdorimi do të bëhet me fleksibilitet në anën kombëtare dhe ndërkombëtare të shitjeve.

5.2 Masat e operatorëve të sistemit të transmetimit dhe shpërndarjes (OST, OSSH)

5.2.1 Përdorimi i energjisë së brendshme balancuese

Sasia e gazit natyror që ndodhet në sistem përdoret në rrjete për të menaxhuar luhatjet afatshkurtra në bilancin e sistemit. Kjo metodë zbatohet si brenda zonave të tregut, ashtu edhe botërisht.

5.2.2 Optimizimi i fluksit të ngarkesës

Optimizimet bëhen brenda rrjeteve të gazit dhe me operatorët e tjerë të sistemit në zonën e tregut për të vënë në dispozicion përdorimin maksimal të kapaciteteve të transmetimit.

5.2.3 Kërkesë për energji të jashtme balancuese

Për të kompensuar deficitet në fushën e tregut të bilancit që vjen nga inputi i pamjaftueshëm, përgjegjësi i zonave të tregut blejnë volum në tregjet me shumicë.

5.2.3.1 Përdorimi i energjisë së jashtme lokale balancuese/balancimi i energjisë në pika specifike të rrjetit

Nëse masa e cituar nën 5.2.3 nuk ka pasur efektin e dëshiruar, përgjegjësit e zonave të tregut mund të përdorin balancimin e produkteve të energjisë me një ndikim lokal ose një ndikim në një pikë specifike të rrjetit për të kompensuar deficitet në fushat individuale të rrjetit.

- Përveç sasive të gazit të prodhuara në një bazë afatshkurtër, përgjegjësit e zonave të tregut të përdorin gjithashtu prodhime afatgjata të balancimit të energjisë:

i. Opsionet afatgjata janë kontraktuar në një bazë afatgjatë dhe e detyrojnë ofruesin të mbajë kapacitetin e kontraktuar për kohëzgjatjen e periudhës kontraktuese në rast se duhet të kërkohet. Në mënyrë që të rritet gatishmëria dhe mundësia operative për përdoruesit fundorë industriale dhe për të marrë pjesë në tregun e energjisë balancuese, është hapur mundësia për krijimin e burimeve të ndryshme fleksible.

ii. Termi “Shërbimet afatshkurtra të balancimeve” për të mbuluar mungesat afatshkurtra të furnizimit lokal. Përgjegjësit e zonave të tregut mund të përdorin produktin “shërbimet afatshkurtra të balancimit” në një njoftim të shkurtër në rast nevojë për të arritur një potencial energjie balancues të cilin furnizuesit nuk mund ta ofrojnë nëpërmjet produkteve tregtare të standardizuara.

5.2.3.2 Rishpërndarja e vëllimeve të gazit natyror në bashkëpunim me operatorët e sistemit në Shqipëri dhe në vendet fqinje

Marrëveshjet arrihen me operatorët e sistemit fqinjë për mënyrat e mundshme për të rishpërndarë përkohësisht volumet hyrëse në pikat e tjera të hyrjes, me qëllim që të shmangen ngushtimet akute të transmetimit dhe në këtë mënyrë të përmirësohet shpërndarja e volumeve në dispozicion.

5.2.3.3 Angazhimet

Përdorimi i angazhimeve kontraktuale detyruese midis ndërmarrjeve të gazit për të rishpërndarë ose siguruar rrjedhje gazi në një pikë të caktuar hyrjeje ose daljeje për të përmirësuar shpërndarjen e vëllimit.

5.3 Zbatimi i masave të bazuara në tregun e trajtimit të një krizë

Duke vepruar për përgjegjësinë e tyre, ndërmarrjet e gazit vendosin se cila masë apo grup masash janë të nevojshme dhe të përshtatshme për të siguruar funksionimin e tregut dhe furnizimin me gaz të klientëve të mbrojtur për sa më gjatë që të jetë e mundur, në lidhje me situatën individuale të emergjencës dhe furnizimit. Duke bërë kështu, ndërmarrjet e gazit natyror konsiderojnë implikimet e masave të tilla brenda kuptimit të rregullatores të sigurisë së furnizimit dhe brenda kuadrit të opsioneve ligjore e teknike të hapura për to.

VI. MASAT SOVRANE KUR KONFIRMOHET NJË SITUATË KRIZË

Instrumentet e masave nga shteti, që janë në dispozicion të autoriteteve kompetente në rastin e një emergjence ose në rastin e zbatimit të një mase solidariteti, brenda kuptimit të rregullores së sigurisë së furnizimit, përmban një listë jo shteruese të masave të tilla.

Kur ekzistenca e një situatë emergjence konfirmohet nga nxjerrja e një urdhri nga Këshilli i Ministrave në përputhje me aktin për sigurimin e furnizimit me energji, ministria përgjegjëse për energjinë, duke akorduar me ERE, mund të lëshojë udhëzime si shpërndarës i ngarkesës dhe të ndërhyjë në treg nëse ndërhyrja është në interesin rajonal, nëse një ekuilibër duhet të arrihet midis interesave të industrisë së energjisë elektrike dhe gazit ose përdorimi i strukturave të ruajtjes së gazit dhe strukturave të tjera të furnizimit me gaz me rëndësi rajonale duhet të rregullohet.

Në parim, është rasti që masat mbi bazë tregu mund të vazhdojnë të përdoren gjithashtu në një emergjencë së bashku me masat sovrane. Ekipi i krizës jep këshilla lidhur me zgjedhjen e masave që do të vihen me qëllim që të arrihet efektshmëria më e mirë e mundshme dhe për të shmangur ngarkesat e panevojshme.

Seksioni 1 i udhëzimit për sigurimin e furnizimit me gaz në një krizë furnizimi autorizon agjencitë kompetente shtetërore si shpërndarës të ngarkuar për të lëshuar udhëzimet:

- a) për ndërmarrjet dhe kompanitë që prodhojnë, blejnë ose shesin gaz;
- b) për konsumatorët. Udhëzime të tilla përfaqësojnë masat nga shteti të cilat janë përcaktuar paraprakisht, brenda kuptimit të rregullores së sigurisë së furnizimit.

Kjo mund të përfshijë masat e mëposhtme:

- udhëzim për të rritur nivelin e nxjerrjes nga depozitimi i gazit;
- udhëzime për zëvendësimin e gazit me naftën;
- udhëzime për të zëvendësuar gazin me karburante të tjera;

- udhëzim për të përdorur energjinë elektrike që nuk prodhohet nga gazit;
- udhëzim për kufizimin e prodhimit të energjisë elektrike në termocentralet me gaz;
- udhëzim për rritjen e nivelit të prodhimit të gazit;
- udhëzime në lidhje me ngrohjen e institucioneve publike;
- udhëzim për konsumatorët e mëdhenj për të reduktuar konsumin e gazit;
- udhëzim për të ndërprerë klientët industrialë;
- udhëzime për të përdorur rezervat e ruajtura të karburanteve alternative;
- udhëzim për kufizimin e rrjedhjeve ndërkufitare të gazit (në përputhje me dispozitat e rregullores së sigurisë së furnizimit).

VII. RAPORTIMI I DETYRIMEVE DHE SHKËMBIMI I INFORMACIONIT

Në rast të një përqekësimi të ndjeshëm të gjendjes së furnizimit, duhet të sigurohet që autoritetet kompetente të kenë të gjithë informacionin e duhur për të vlerësuar gjendjen dhe për të vendosur mbi veprimet që do të ndërmerren.

Detyrimet e raportimit dhe informacionit përcaktohen në rregulloren 2017/1938 për sigurimin e furnizimit në seksionin 2, të udhëzimit dhe në nenet 6, 7, 8, 9, 10, të ligjit për sektorin e gazit natyror për të siguruar furnizimin me gaz në një krizë furnizimi. Lidhur me llojin dhe fushën e informacionit dhe mënyrën se si shkëmbehet ky informacion, i cili i komunikohet sekretariatit të komunitetit të energjisë, duhet bërë një dallim nëse është deklaruar niveli i paralajmërimit të hershëm apo alarmit apo nëse niveli i emergjencës është ngritur dhe deklaruar nga një urdhër i lëshuar nga Këshilli i Ministrave.

OST-ja garanton shkëmbimin e informacionit me OST-të e tjera edhe me operatorët e tjerë të sistemeve të furnizimit me gaz (pra të gjitha sistemet e transmetimit, sistemet e shpërndarjes së gazit, mjediset e ruajtjes që janë të nevojshme për akses, transmetim dhe shpërndarje) me të cilët janë të lidhur teknikisht.

Në bazë të rregullores së sigurisë së furnizimit ndërmarrjet e gazit të interesuara duhet të vënë informacionin e mëposhtëm në dispozicion të ministrisë përgjegjëse për energjinë në baza ditore gjatë një emergjence:

- Kërkesat ditore të gazit dhe parashikimet e furnizimit për tri ditët në vijim;
- Rrjedhjen e përditshme të gazit në të gjitha pikat hyrëse dhe dalëse ndërkufitare, si dhe të gjitha pikat që lidhin një pajisje prodhimi ose magazinimi (depozitimi) me rrjetin;
- Periudha, e shprehur në ditë, për të cilën pritet që të sigurohet furnizimi me gaz për klientët e mbrojtur.

OST-ja transmeton shifra të përkohshme për çdo pikë të rëndësishme në sistem, veçanërisht mbi kapacitetet teknike maksimale, propozimet dhe rrjedhjet e ngarkesave, si dhe ndërprerjet, në një platformë të dhënash të drejtuar nga ministria përgjegjëse për energjinë (*"IT-based collector"*). Raportet janë ditore dhe dërgohen për ditën e mëparshme. Para analizës së mëtejshme, të dhënat e papërpunuara janë subjekt i kontroleve të vazhdueshme dhe rigoroze të agjencive shtetërore.

Ky proces mund të ndihmojë institucionet shtetërore për të përmbushur detyrimin e ministrisë përgjegjëse për energjinë për të shkëmbyer informacion me sekretariatit të komunitetit të energjisë gjatë një emergjence, në zbatim të rregullores së sigurisë së furnizimit. Për më tepër, shifrat e propozimit nga klientët e transportit në OST mund të ofrojnë parashikime ditore për kërkesën e kapacitetit, të cilat mund të përdoren nga sekretariati i komunitetit të energjisë kur ai konsideron furnizimin dhe kërkesën për gaz në zbatim të rregullores së sigurisë së furnizimit.

VIII. KRYERJA E TESTEVE URGJENTE

Në zbatim të rregullores së sigurisë së furnizimit, masat dhe procedurat që përmbahen në planin e emergjencës duhet të testohen të paktën një herë midis përditësimeve katërvjeçare të planit të emergjencës.

Me qëllim që të testojë planin e emergjencës, ministria përgjegjëse për energjinë simulon skenarë me efekte dhe reagime të mesme dhe të forta në përputhje me këtë plan. Autoriteti kompetent i paraqet rezultatet e testit të grupit i koordinimit të gazit.

IX. BASHKËPUNIM ME SHTETET E TJERA ANËTARE TË BASHKIMIT EVROPIAN DHE SEKRETARIATIN E KOMUNITETIT TË ENERGJISË

Sekretariati i komunitetit të energjisë është përgjegjës për koordinimin e rrjedhës së informacionit midis shteteve anëtare në të tria nivelet e krizës. Ministria përgjegjëse për energjinë është pika qendrore e kontaktit me shtetet partnere evropiane dhe (Sekretariati i komunitetit të energjisë) siguron rrjedhjen e nevojshme të informacionit.

Në rast të rënies së kapaciteteve të transmetimit të gazit natyror, OST-ja do të bashkëpunojë me OST-të në vendet fqinje. Për aq sa të jetë e mundur, nga OST-ja do të kërkohet bashkëpunimi për bërjen e koordinimit ndërkufitar të masave, duke përfshirë shkëmbimin e informacionit mbi çdo masë të nevojshme bazuar në tregun me efekte ndërkufitare.

Kur të shpallet niveli i emergjencës, organi shtetëror përkatës lidhet me autoritetet kompetente të vendeve anëtare fqinje të prekura. Në veçanti, do të jepet informacion mbi shkallën e pritur të kufizimeve të nevojshme ndërkufitare në rrjedhën e ngarkesës.

Autoritetet kompetente konsultohen me vendet fqinje sa herë që ky plan emergjence do të përditësohet.

X. DIMENSIONI RAJONAL

Në zbatim të rregullores së sigurisë së furnizimit plani i emergjencës përfshin një kapitull rajonal, i cili përcakton masat e përshtatshme dhe efektive ndërkufitare për çdo nivel krize.

Për përgatitjen e kapitullit për grupin e rrezikut rajonal, kapitulli do të zhvillohet duke bashkëpunuar me të gjitha shtetet anëtare në grupin e rrezikut, përpara se të përfshihej në këtë plan emergjence.

10.1 Masat e grupit të rrezikut që do të miratohen për nivelin e krizës

Në kapitullin rajonal të planit të veprimit parandalues, rreziqet sigurisht që ekzistojnë, veçanërisht ato teknike, të cilat nuk mund të përjashtohen plotësisht.

Meqenëse situatat e krizës mund të marrin forma të shumëfishta dhe kërkojnë përgjigje të mirëinformuara, shqetësimi themelor dhe më i rëndësishëm i grupit të rrezikut është të garantojë rrjedhën e informacionit me shtetet e tjera fqinje, partnere dhe palëve të interesuara të grupit të rrezikut në një situatë krize.

Në një situatë krize, masat e mëposhtme të informacionit u mundësojnë shteteve që i përkasin grupit të rrezikut të bashkërendojnë veprimet e tyre, për të parandaluar një zgjerim të krizës, për t'u përgatitur për zgjerimin e saj dhe për të zbutur efektet e saj negative. Kjo do të rrisë sigurinë e furnizimit me gaz për të gjitha shtetet e grupit të rrezikut.

10.2 Masat e përgjithshme

Kur autoriteti kompetent deklaron një nga nivelet e krizës, ai do të informojë menjëherë autoritetet kompetente të shteteve të tjera me të cilat është e lidhur drejtpërdrejt, si dhe sekretariatit e komunitetit të energjisë.

Shteti do të japë informacion mbi nivelin e krizës së identifikuar, masat që ka zbatuar dhe/ose synon të marrë, procedurat që po ndiqen dhe kontributin e pritur të masave të marra.

10.3 Niveli i paralajmërimit të hershëm

Autoriteti kompetent do të përditësojë shtetet e tjera që i përkasin grupit të rrezikut për situatën e paralajmërimit të hershëm çdo tri ditë pune ose sa më shpesh të jetë e mundur duke komunikuar të gjitha zhvillimet e reja.

Asnjë masë tjetër nuk synohet të merret në këtë nivel, pasi tregu është ende në gjendje të menaxhojë situatën.

10.4 Niveli i alertit

Autoriteti kompetent përditëson shtetet e tjera që i përkasin grupit të rrezikut për situatën e alarmit çdo dy ditë pune ose sa më shpesh të jetë e mundur, duke komunikuar të gjitha zhvillimet e reja.

Autoriteti kompetent dhe OST-ja mund t'u kërkojnë transportuesve dhe konsumatorëve të gazit që të rrisin vullnetarisht fluksin e tyre të gazit ose të reduktojnë konsumin e tyre të gazit.

Asnjë masë tjetër nuk synohet të merret në këtë nivel, pasi tregu është ende në gjendje të menaxhojë situatën.

10.5 Niveli i emergjencës

Autoriteti kompetent do të përditësojë shtetet e tjera që i përkasin grupit të rrezikut për situatën emergjente të paktën një herë në ditë ose sa më shpesh të jetë e mundur duke komunikuar të gjitha zhvillimet e reja.

Masat e disponueshme në nivelin e emergjencës, brenda grupit të rrezikut, janë thelbësisht të ngjashme me ato të renditura në kapitullin përkatës kombëtar mbi masat jo të bazuara në treg, por me shtimin se janë subjekt i koordinimit ndërkufitar brenda grupit të rrezikut.

Për më tepër, autoriteti kompetent mund t'i kërkojë sekretariatit të komunitetit të energjisë të shpallë një emergjencë rajonale ose të bashkimit, në rast se ka gjasa të ndodhë një zgjerim i krizës, në përputhje me rregulloren e sigurisë së furnizimit.

10.6 Mekanizmat bashkëpunues

Autoriteti kompetent ndjek procedurat koordinuese me shtetet anëtare, fqinje dhe partnere, OST-ve përkatëse, rregullatorëve dhe palëve të tjera të interesuara në nivele të ndryshme. Qëllimi është t'u ofrojë palëve të interesuara informacion të detajuar në lidhje me arsyen dhe ndikimin e një situate krize dhe të koordinojë zgjidhjet e mundshme të dakorduara reciprokisht, në mënyrë që të parandalohen ose zbuten efektet negative të një krize furnizimi.

10.6.1 Operatorët e sistemeve të transmetimit

Në përgjithësi, OST-ja punon në bashkëpunim të ngushtë me OST-të në shtetet e tjera anëtare të grupit. Në rast se një pengesë furnizimi është e parashikueshme, OST-ja do të ndërlidhet me OST-të në shtetet e tjera anëtare që i përkasin grupit të rrezikut. Për aq sa është e mundur, OST-ja kërkon koordinimin ndërkufitar të masave, duke përfshirë shkëmbimin e informacionit për çdo masë të nevojshme të bazuar në treg me efekte ndërkufitare.

Në rast të një krize furnizimi, OST-ja do të bashkëpunojë dhe do të shkëmbejë informacion, duke përdorur sistemin ReCo (sistem rajonal i koordinimit për gazin) të krijuar nga ENTSG-u (rrjeti evropian i operatorëve të sistemit të transmetimit), në përputhje me nenin 3, të rregullores së 2017/1938/KE. OST-ja mund të sugjerojë masa të mundshme reagimi.

10.6.2 Autoritetet kompetente dhe rregullatorët

Në rast se sistemi ReCo për gazin aktivizohet për grupin e rrezikut, autoritetet kompetente dhe rregullatorët e shteteve anëtare që i përkasin grupit të rrezikut do të informohen menjëherë nga ENTSG-u për rezultatet e takimeve të ekipit ReCo.

Kur të jetë shpallur niveli i emergjencës, shpërndarësit e ngarkesës që i përkasin grupit të rrezikut vendosen në kontakt të ngushtë me njëri-tjetrin, në veçanti për të dhënë informacion për shkallën e pritshme të kufizimeve të nevojshme ndërkufitare në rrjedhën e ngarkesës.

Informacioni i dhënë nga ndërmarrjet e gazit natyror në përputhje me rregulloren e BE-së 2017/1938 ndahet me shtetet e grupit të rrezikut me të cilat është vendosur bashkëpunimi.